

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 37 nr. 11

13. juni 2024

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

Ass.:/Foto: Gert Hansen

**Angalanissavit tullia
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk**

- Suliffeqarfitut inniminniinermi attavissaq:
erhverv@greenland-travel.gl
- Nammineq akiligassaappat attavissaq:
booking@greenland-travel.gl

**Bestil din næste rejse
hos Greenland Travel**

- Erhvervsrejser:
erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser:
booking@greenland-travel.gl

Tlf.: 70 11 07 • www.greenland-travel.gl

STARK

SYDGRØNLANDS FØRENDE TRÆLAST

Kilaapq Aqqutaa 8 962, 3920 Qaqortoq

Telefon 38 37 30

Åbningstider:

Mandag-fredag 7.00-17.00

Lørdag 8.00-12.00

E-mail: oec.qaqortoq@stark.gl

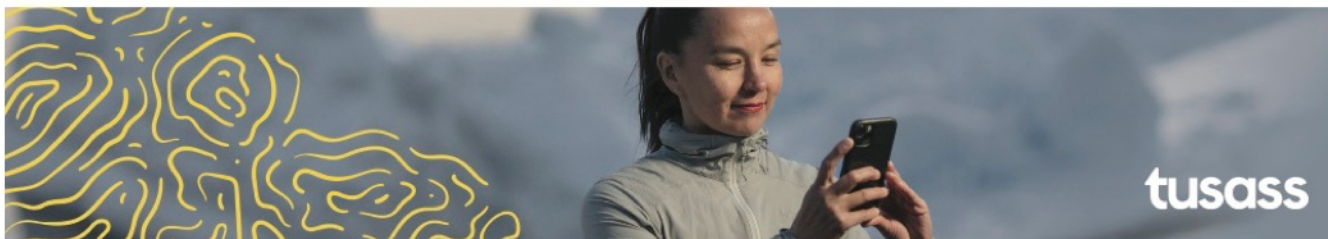
Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
uppenarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Kommunalbestyrelsi immikkut ittumik ataatsimiitinneqassasoq D piumasaqarpoq

Kommune Kujallermi Demokraatit, maanna Inuit Ata-qatigiinnik suleqateqartut, maanna A-akilerarutini akiliisimannginnermut akisussaanerpaat toqqorterner-taqanngitsumik nassuiaateqarnissaannik piumasaqar-put. Partiip piumasaraa immikkut ittumik kommunal-bestyrelsi piaarnerpaamik ataatsimiitsinneqassasoq.

- Siullermik tupaallatsiterujussuarluni nalunaaginnartoqar-sinnaanngilaq aningaasarsianit A-skatit akilinngitsoorneqar-tarsimasut 40 millionit koruuninik amerlanerusunik nalillit, taavalu isumaqarluni nipangiullugu ajornartorsiut qaangiuk-kumaartoq, tamannalu maanna misigaarput sapaatip akun-nerimi qaangiuttut nassuiaammik ataatsimilluunniit sulitunineqanngilagut, Margrethe Thårup Andersen Sermitsia-mut oqarpoq.

- Uagut Demokraatit Inuit Ata-qatigiillu suleqatigiinnerisigut ullumikkut inissisimaffitsinni akisussaaqataavugut, akisus-saaqataasutullu piumasaraarput akisussaausuusut qullersaat, tassa borgmesteri kommunaldirektørilu, qinikkanut innut-taasunullu nassuiaateqartariaqartut, sooq kommunip anin-gaasaqarnermut aqunneqarnera taamak pitsaanngitsiginer-

soq, allaat kukkunerit taamaattut pisinnaallutik.

Aaqqiissutissanik pilersaarusiortoqartariaqarpoq

Demokraatit nassuiaammik naammaginatsumik tunniussiso-qassasoq naatsorsuutigaat, tassanilu kommunip A-skatimik akiliinngitsoornera qanoq aamma sooq pisinnaasimanersoq, aammalu aningaasat sumut atorineqarsimanersut nassuiar-neqarnissaat naatsorsuutigalugu.

- Immaqa isumaqartoqarsinnaavoq kommunip taarsigassar-siaminik qaffaaniarnera aaqqiissutissaasoq, kisianni taman-na naammaginangilaq. Demokraatit sinnerlugit akuersisa-riaqarnikuuvugut kassekreditimik qaffaanissamik qinnu-teqaateqartoqassasoq sulianut ingerlasunut pitsaanngitsumik kinguneqartitsisoqarsinnaanera pinngitsoortinniarlugu.

Demokraatit piareersimappat Kujallermi aqutseqatigiinner-mut isumaqatigiissummit anissallutik borgmesterip piuma-sarsi naammassissanngippagu, tassa aasaanerani sulinngiffeqarneq aallartitsinnagu kommunalbestyrelsip immikkut ittumik ataatsimiitsinneqarnissaa pissanngippat?

^{Nutaq}
kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Iloqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:

20. juni 2024

Normu tulleg saqqummissaaq:
Næste nummer udkommer:

27. juni 2024

- Tusagassiutitut nalunaaruteqarnerput sioqqullugu aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaq aqqutigalugu piumasaqaateqarnikuuvugut akisussaasut qullersaannit nassuiaasoqasasooq, maannalu piumasaraarput piaartumik kommunalbestyrelsi ataatsimiissasooq. Akisussaallutik qullersaat suli nassuiaateqanngillat, taamaattumik matumani noqqaassuterput qanoq pineqassanersoq takooqqaarallassavarpuit, Margrethe Thårup Andersen (D) akivoq.

Borgmester Stine Egede Sermitsiamut 23. majimi oqaatigaa ernumassutissaqanngitsoq aammalu ataqatigiissarineq pitsaasoq:

- Ukiorpassuarni naatsorsuuserinermi ajornartorsiuteqarsi-

manngilagut, taamaallaat ukiuni kingullerni, tassani aqqissuussaanerup annertuumik allanngortiterneqarnera ingerlasimavoq, tamatumalu saniatigut aningaasaqarnermik aqutsinermi systemimut nutaamut ikaarsaarsimalluta, taannalu naatsorsuuserinermi ajornartorsiuteqalersitsisimavoq, tassami nutaamik systemimik atuilernissaq ajornaatsuusimanngimmat. Kisianni maanna killiffitsinni isumannaatsumik ingerlatsisoqarpoq, taamaammallu qulakkeersinnaavarpuit taamatut kukkusoqaqqissanngitsoq, taamaattumik isumaqarpunga kinguneqartitsisoqassanngitsoq, borgmesteri Stine Egede taamani Sermitsiamut oqarpoq.

MAANNA AVIISEERARPUT SUKKULLUUNNIIT TAKUSINNAANNGORPAT

NU ER VORES TILBUDSAVIS ALTID LIGE VED HÅNDEN

**QR-KODE
SCANNERIARLUGU
AVIISI UANI TAKUUK
IMALUUNNIIT
STARK.GL-IMI**

SCAN QR-KODEN OG SE TILBUDSAVISEN
HER ELLER P  STARK.gl

 **BESØG OS P  FACEBOOK
STARKKALAALLITNUNAAT**

 Medlem af CSR Greenland

STARK Ilulissat
STARK Aasiaat
STARK Sisimiut
STARK Tasilaq
STARK Nuuk
STARK Qaqortoq

STARK

Sammen bygger vi professionelt

STARK Qaqortoq
Box 339 • 3920 Qaqortoq
Tlf. 38 37 30

Great Greenland leverer et 'tilfredsstillende' resultat i 2023

Til trods for et 2023, der har været præget af et fald både i indhaling af skind og salg, har Great Greenland haft et tilfredsstillende år, men det kunne godt være bedre, fortæller direktør.

Great Greenland, der handler med skind fra sæler, er kommet ud af 2023 med skindet på næsen.

Virksomheden slutter 2023 af med en omsætning på 14,2 millioner kroner og et overskud på bundlinjen på 531.000 kroner.

Det skriver selskabet i en pressemeddelelse mandag morgen, og det er til trods for, at indhandlingen af skind har været mindre. Også salget af 'færdigvarer' - altså luffer, hjemmesko og tasker - er blevet mindre.

Selv er direktøren for det hele Preben Møller nogenlunde tilfreds med årets resultat.

- Vi budgetterede med en omsætning på 14,4 millioner og et underskud på 1,9 millioner, så at vi ender med en omsætning på 14,2 millioner og et overskud på godt en halv million, er jeg godt tilfreds med, siger direktøren.

Forventet prisstigning blev redning

Forklaringen på, at året er endt med et overskud frem for det forventede underskud, er blandt andet, at virksomheden havde forventet en stigning på fragtpreiser, men den stigning kom ikke, fortæller direktøren.

2023-resultatet er dog væsentlig mindre, end det foregående år - 2022. Her kom virksomheden nemlig ud med et overskud på 2,7 millioner kroner på bunden.

Men det markante fald på godt to millioner kroner er der en helt naturlig årsag til, forsikrer Preben Møller.

- Vi har sat produktionen af færdigvarer op, som vi kan

sælge og have på lageret, og samtidig har salget af de varer ikke været på samme niveau sidste år som året før, og derfor er der en væsentlig tilbagegang i det endelige resultat på bundlinjen, siger Preben Møller.

Tålmodighed

Udover at øge produktionen til lageret, så der er mere at sælge af, har virksomheden også sendt deres skindhandlere på kursus i at spotte de gode skind.

- Og den satsning har været med til at forbedre vores skindkvalitet fra folk på kysten, fortæller Preben Møller.

- Men det fulde resultat kan vi først se i slutningen af 2024 på grund af fragt-tiden, fortæller han.

Direktøren håber på, at kurset til skindhandlerne er med til fremadrettet at sikre en bedre kvalitet, så virksomheden i fremtiden kan sælge flere naturskind end indfarvet skind, og forklaringen er efterspørgslen.

- Der er større efterspørgsel på naturskind end de farvede skind, og derfor er det også en bedre forretning at sælge naturskind.

- Alt i alt er jeg nogenlunde tilfreds med resultatet for 2023, men hvis skindkvaliteterne havde været bedre, kunne vi godt sælge mere.

På trods af de mange satsninger, der skal sikre et overskud, budgetterer virksomheden med et underskud i 2024.

- I 2024 budgetterer vi med et lidt større underskud, fordi der blandt andet skal ske noget med salgsafdelingen i Danmark, siger Preben Møller.

Lavere aftrapningsats for nogle alderspensionister

Den 1. januar 2024 blev gensidig forsørgerpligt afskaffet for alderspensionister. Det betød, at alderspensionen ikke blev modregnes på baggrund af partners indkomst.

For en mindre gruppe alderspensionister betød det dog også, at de mistede et særligt tillæg. Dette var ikke hensigten, og problemet blev hurtigt løst med en midlertidig tilføjelse på finansloven. Nu har Inatsisartut vedtaget en permanent ændring af alderspensionsloven, der sikrer, at ingen alderspensionister modregnes på baggrund af deres partners indkomst og en mindre gruppe fortsat modtager særligt tillæg.

Et flertal i Inatsisartut har permanent genindført det særlige tillæg til alderspensionister, som gav forhøjet alderspension, hvis de var i parforhold med en, der ikke havde ret til alderspension, og parret samlet set tjente under 300.000 kr. om året.

Hovedpunkter i de nye regler:

Genindførelse af retten til tillæg: Den nye ændring i alderspensionsloven genindfører retten til pensionstillæg som enlig for alderspensionister i parforhold med en ikke-pensionsberettiget partner, hvis parrets samlede indkomst er under 300.000 kr. om året.

Aftrapningsmodel:

Med de nye regler bliver pensionstillægget kun nedsat med 35 % af pensionistens egen indtægt ud over alderspensionen, dog med fradrag af 160.368 kr. (2024-tal). Tillægget nedtrappes ikke ved partnerens indtægt.

Baggrund

Som følge af lovændringen om afskaffelse af gensidig forsørgerpligt på Inatsisartuts efterårssamling 2023, blev § 5, stk. 2 fjernet fra Inatsisartutlov om alderspension.

Denne regel gav alderspensionister ret til et særligt tillæg, hvis de var i parforhold med en, der ikke havde ret til alderspension, og parret samlet set tjente under 300.000 kr. om året.

Reglen blev afskaffet for at sikre, at ingen alderspensionister var omfattet af regler om gensidig forsørgerpligt. Dette resulterede dog i, at nogle alderspensionister med lav indkomst mistede en vigtig del af deres indtægt, da de overgik fra at få pensionstillæg som enlig til det lavere tillæg for pensionister i parforhold. Dette var aldrig Naalakkersuisuts hensigt, og det var nødvendigt at rette op på denne utilsigtede konsekvens.

Naalakkersuisut bad derfor Inatsisartuts Finans- og skatteudvalg om ekstraordinært at tilføje en tekstanmærkning til finansloven, som gjorde det muligt for kommunerne at fortsætte med at udbetale det særlige tillæg.

Tekstanmærkningen var en midlertidig løsning.

Inatsisartut har nu vedtaget en ændring af Inatsisartutlov om alderspension. Denne ændring genindfører retten til tillæg i alderspensionsloven. Samtidig er reglerne for tillægget blevet ensrettet med det tillæg, som enlige alderspensionister får, og tillægget aftrappes ikke længere på baggrund af partnerens indtægt.

Imigassamik ajornartorsiuteqarnermut aaqqiissutissat nutaat

- Inuiaqatigiinni toqqissisimanartumi innuttaasut nukittuut, meeqqat inuusuttullu arlaannaataluunniit imigassamit innarlerneqarfiginngisaat. Ataatsimut imigassamik ajornartorsiuteqarnermut aaqqiissutissarsiorumallutik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup Kalaallit Nunaanni Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfik aamma WHO/Europe suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarfigai.

Ajoqutaasumik imigassamik atuineq ajornartorsiutaavoq pisariusoq, immikkoortortanut tamanut aammalu inuiaqatigiinni immikkoortunut tamanut sunniuteqartartoq.

Taamaattumik meeqqat inersimasullu innarlerneqarnissaat pinaveersaartinniarlugu ataatsimut aaqqiissutissanik Naalakkersuisut ujartuerusupput.

Imigassaq pillugu politikkimut inassuteqaatit ineriartortinniarlugit maajip 14-ianit 16-ianut nittartakkatigut aallarnisarfiusumik sammisaqartitsilluni suliaasat aallartinneqareerput. Peqqissutsimut Naalakkersuisoq Agathe Fontain, Naalakkersuisoqarfiit akimorlugit aqutsisoqatigiinni ilaasortat, ataatsimiittitaliaq siunnersuisartoq aamma suliaasaqarfiit akimorlugit suleqatigiissitat, inassuteqaatinik ineriartortitsilluni suliaasanik isumaginnittuusussaq tassunga peqataapput. - Siunissami imigassaq pillugu politikkimut inassuteqaatit annertuumik suleqatigiiffiusumik ingerlanneqarnissaat, aammalu inassuteqaatit paasisanik pissarsiarineqarsinnaasunik pitsaanerpaanik tunngaveqarnissaat pingaaruteqartorujussuuvoq.

- Ajoqutaasumik imigassamik atuineq ajornartorsiutaavoq pisariusoq, immikkoortortanut tamanut aammalu inuiaqatigiinni immikkoortunut tamanut sunniuteqartartoq.

Taamaattumik ataatsimoorluta ataatsimut aaqqiissutissanik ujartuinissarput pisariaqarpoq, tusagassiututitut nalunaarumi Peqqissutsimut Naalakkersuisoq Agathe Fontain oqarpoq.

Inuiaat nukittuut inuiaqatigiinni toqqissisimaffiusumi
Kalaallit Nunaat inuiannit nukittuunit inuiaqatigiinni toqqissisimaffiusumi najugaqarfiussaaq, imigassamillu ajornar-

torsiuteqarfiunani inissisimassaaq. Tamanna anguniarlugu siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu sunniuteqarluartumik imigassamut politikkimik pilersitsisoqartariaqarpoq:

- Nuna tamakkerlugu imigassaq pillugu politikkip siunnerfeqartup, siunissamut ungasissumut atuuttussap pitsaasullu aalajangiiffigineqarnissaanut inassuteqaatit tunngaviliinissaat siunertaavoq. Nunatut siunissami imatut ataatsimut siunnerfeqarfiusumik katersuussinnaanissarput neriutigisorujussuua: Inuiaqatigiinni toqqissisimanartumi innuttaasut nukittuut, meeqqat inuusuttullu arlaannaataluunniit imigassamit innarlerneqarfiginngisaat, Agathe Fontain oqarpoq.

Inassuteqaatit saqqummiunneqassapput

Imigassaq pillugu politikkimik, ukiuni arlalinni uppernarsaatinik tunngaveqartunik inassuteqaatinik, kingusinnerpaa-mik 2025-mi upernaakkut ataatsimiinnermi Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit Inatsisartut peqqusisupput.

Meeqqat ilaqutariinni aanngajaarniutunik ajornartorsiuteqarfiusuni peroriartunnginnissaannik inassuteqaatit qulakkeerrinnittuussapput:

- Pingaartumik suliniutit, ilaqutariinni aanngajaarniutunik ajornartorsiuteqarfiusuni meeqqat peroriartunnginnissaannik inassuteqaatit qulakkeeriiffiusinnaasut suliniutillu inoqatigiinnermi kingornuttakkanik unitsitseqataasinnaasut aal-lunneqassapput. Tamatuma saniatigut WHO-p imigassaq pillugu politikkianut, uppernarsaatinik tunngaveqartumut inassuteqaataanik, kiisalu Kalaallit Nunaannit nunanillu issittumiittunit allanit misilittakkanik uppernarsaatinillu attuumassutilinnik, inassuteqaatit tunngaveqassapput.

Naalakkersuisoqarfiit immikkoortortaqarfiillu allat inassuteqaatit ineriartortinneqarnerini annertuumik suleqatigineqarput, tassanilu sullissisut attuumassutilillit tamarmik, pingartumillu taakkununga innuttaasut kommunillu ilanngullugit, akuutinneqarnissaannik qulakkeerrinninnissaq siunertari-neqarpoq.

Nunatta karsia millionilinnik sinneqartooruteqartoq

Nunatta karsiata sinneqartoorutissai naatsorsuutigisaminit annertunerungaatsiarput. Tamannalu illuatungiliuttunit isornartorsiorneqarpoq, aningaasammi innuttaasunut atorineqartariaqartut taakku isumaqarput.

Interneti atorlugu aningaasaatinik misissuinerimi aningaasat aappalaartuunatik qernertuunerat nalinginnaasumik pitsaasuvoq.

Tamanna pisortat aningaasaqarnerannut aamma atuuppoq. Nunatta karsiata pissarsianik atuinnissamut missingersuutai sapinngisamik sinneqartooruteqassapput, taamaaliornikkut aningaasanik atorsinnaasaqarnermit annertunerusumik aturfinnut, napparsimmavinnut pisortanilu sulisut akissarsiaannut atuisoqassanani.

Taamaamma aningaasaqarnermut akileraartarnermullu naalakkersuisoq, Erik Jensen (Siumut) upernaakkut ataatsimiinnermi ullormi ataatsimiiffiusumi kingullermi nunatta karsiata 2023-mut naatsorsuutaanik saqqummiigami aamma naammagisimaarpoq.

Tassami ingerlatsinermit sanaartornermullu inernerit 2023-mi 421 millionit koruuninit ikinnerunngitsumik sinneqartooruteqartoqartoq takutippaat.

Naalli sinneqartooruteqangaatsiartoqaraluartoq naalakkersuisut illuatungiliuttunit isornartorsiorneqarput, taakkumi sinneqartooruteqarneq naatsorsuutigisamit annerunerungaatsiarnerat eqqarsarnartoqartippaat.

Naalakkersuisummi aningaasanut inatsimmi taamaallaat 6 millionit koruuninik sinneqartooruteqarnissaq missingersuorsiorpaat.

Naleqqap siulittaasua, Pele Broberg aperigaanni naalakkersuisut naatsorsuinerminnik nakkutiginnissinnaannginneraq uteqqiasumik ajornartorsiutaavoq.

- Tassa imaalersimarpassippoq nunatta karsianut naatsorsuutit ukiut tamaasa pilersaarutaanngitsumik sinneqartooriasaartarput, taanna oqarpoq.

Aningaasat innuttaasunut atorineqassasut

Atassutip Demokraatillu sinneqartooruteqangaatsiariaasaarneq aamma isornartorsiorpaat.

Partiit taakku naalakkersuisut sinneqartooruteqangangaatsiarnissamik naatsorsuuteqaratik nalunaaruteqarsimanerat isornartorsiorpaat. Tamannami akileraarutininik akitsuutinillu appaaniarnermi aningaasassarsiniarnermut ajornakusoortisivoq. Pingaartumik piviusoq allaasup paasineqarnerata kingorna.

- Sinneqartoorut taama annertugisassaanngitsigitillugu politikkikkut sipaarniarnermik takutitsisariaqarsimavugut, ima isumaqarpoq akileraarutininik akitsuutinullu appaaginnarsinnaasimanngilagut, aningaasaleerujussuarsinnaanngilagut, peqqinnissaqarfimmi pitsutsinut aaqqiissutissanik, Nivi Olsen oqarpoq, nangillunilu:

- Paasinarsimmat sinneqartoorut 16 millionit koruuniinnaanani 400 millionit koruunit sinnerlugit annertugisoq, eqqarsanngitsoorsinnaanngilanga innuttaasunut pitsassuarnik iliuuseqarsimasinnaagaluarnerput taakku aningaasat atorlugit.

Taamaammat naalakkersuisut naatsorsuusiornermut pikkorinnerulernissaannik kaammattuuteqarput, taamaaliornikkummi nunatta karsia pisariaqartumit annerusumit sinneqartooruteqassanngilaga.

Danmarkip naalagaaffianit tapiissutit annertunerunerat kii-salu akileraarutit akitsuutillu nunatta karsianut naatsorsuutigisamit isertitaqarnerunermik kinguneqarput.

2023-mut naatsorsuutit pilersaarut malillugu upernaakkut ataatsimiinnermi akuerineqassapput.

D kræver ekstraordinært kommunalbestyrelsesmøde

Demokraatit i Kommune Kujalleq, der er i koalition med regionens førende parti, Inuit Ataqatigiit, strammer nu grebet for at få de ansvarlige, for forglemmelsen af betalinger til A-skat, ud af busken og afgive en forklaring. Partiet kræver ekstraordinært kommunalbestyrelsesmøde så hurtigt som muligt.

- Man kan ikke først komme med en chokerende nyhed om glemte A-skattebetalinger til over 40 millioner kroner og derefter tro, at man kan tie problemet væk, og det er det, som vi desværre oplever nu, hvor der er gået 2 uger uden en eneste forklaring om situationen, siger Margrethe Thårup Andersen til Sermitsiaq.

Vi i Demokraatit er i kraft af samarbejdet med Inuit Ataqatigiit medansvarlige for den situation, vi står i i dag, og som medansvarlig kræver vi, at de højest ansvarlige, nemlig borgmesteren og kommunaldirektøren kommer med en fyldestgørende forklaring overfor de folkevalgte og ikke mindst borgerne i kommunen, om hvorfor der ikke er styr på kommunens økonomiske dispositioner, så sådanne fejl kan forekomme.

Der skal findes en løsning

Demokraatit forventer en fyldestgørende forklaring på, hvordan og hvorfor kommunen ikke har betalt A-skat, ligesom de forventer en forklaring på, hvad pengene er blevet brugt til.

- Umiddelbart kan det se ud som en løsning, at kommunen blot søger om forhøjelse af kassekredit, men det langt fra en tilfredsstillende. Vi fra Demokraatit var nødt til at godkende ansøgning om øget kassekredit for at minimere negative konsekvenser for igangværende arbejde.

Er Demokraatit klar til at forlade Kujalleq-koalitionen, hvis borgmesteren ikke imødekommer jeres krav om et ekstraordinært kommunalbestyrelsesmøde inden sommerferien?

- Vi har forud for vores pressemeddelelse også igennem økonomiudvalget ikke fået forlagt en redegørelse fra de øverst ansvarlige, og nu kræver vi et ekstraordinært kommunalbestyrelsesmøde så hurtigt som muligt. De øverst ansvarlige har endnu ikke afgivet nogen form for forklaring, så lad os lige se hvordan vores krav bliver behandlet, svarer Margrethe Thårup Andersen (D).

Borgmester Stine Egede har overfor Sermitsiaq den 23. maj påpeget, at der ikke er grund til bekymring og at situationen er under kontrol:

- Vi har igennem mange år ikke haft problemer med bogføringer, det er først i de senere år, hvor vi har været igennem en stor omstrukturering, dertil også fået et nyt økonomisystem, som har skabt problemer med bogføringen, da det ikke har været ligetil at lære at bruge det nye system.

- Men nu er vi nået så langt, at vi med sikkerhed kan konkludere, at sådanne fejl ikke sker igen, så jeg mener ikke, at der skal ske konsekvenser som følge af denne fejl, sagde borgmester Stine Egede til Sermitsiaq.

Kujataani Asaasoq ApS Sydgrønlands Rengøring ApS

Postboks 527, 3920 Qaqortoq

Email: sydel3920@gmail.com • Mobil 49 31 32

asaaqqissaarneq, Sullissilluarneq
- Nuannisarneq Ipiitsoq

Proffessionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse

Flere i behandling for afhængighed

801 borgere blev visiteret til behandling for rusmiddel-afhængighed i 2023. Færre gennemfører dog behandlingen, lyder det fra Allorfik.

Problemer med alkohol er fortsat den hyppigste årsag til, at borgere visiteres til behandling hos Allorfik, som varetager det nationale tilbud om behandling af afhængighed af alkohol, hash og pengespil.

Allorfik har netop udgivet sin årsrapport for aktiviteten i 2023, og her fremgår det, at Allorfik visterede 801 borgere til behandling. Flest 25-44-årige henvises og flere kvinder (57 %) end mænd (43 %), står der i årsrapporten.

Mange af de visiterede borgere har mere end et problem i forhold til alkohol, hash og pengespil. Allorfik opsummerer således:

- Alkohol fortsat langt det hyppigste rusmiddel- og spilproblem, der søges behandling for.
- Der er 36 % med et alkoholproblem, der også har et hashproblem
- Der er 79 % med et hashproblem, der også har et alkoholproblem.
- Der er 21 % med et spilproblem, der også har et hashproblem.
- Der er 78 % af borgere med et spilproblem, der også har et alkoholproblem.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer	Sikringsanlæg
Industri-installationer	Patient- og nødkald
Service	Brandalarm anlæg
Skibs-installationer	Maskinelektro
Data-installationer	Termografering
Kommunikation	Hvidevarer
Antenneanlæg	Storkøkkener
Elevatore	Døgnvagt
Belysningssteknik	El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaqaqluortoq qullinik errorsiviit
nillataartsiviit allallu*

Arssarnerit A/S
Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

tlf. 483500

Vagttlf.: 494530

Bekymring over færre gennemførsler

I alt gennemførte 43 procent behandlingen, mens 40 procent afbrød, og 17 procent var fortsat i behandling. Allorfik konkluderer, at antallet af gennemførte behandlinger er faldet i forhold til 2022, og det vækker bekymring.

Allorfik vurderer, at den faldende gennemførsel 'synes at have sammenhæng med, at det er svært at få adresseret borgernes komplekse behov samtidigt i behandlingssystemet og i det sociale system.'

Halvdelen søger hjælp inden for fem år

Allorfik påpeger, at der løbende er skabt mulighed for behandling tæt på, hvor borgerne bor.

I 2023 behandlede Allorfik således 87 procent af borgerne i deres hjemby.

- Vi håber, at det på sigt kan sikre, at flere borgere vælger at søge behandling tidligere, siger leder af Allorfik, Efraim Olsen.

Det vurderes, at det i 2023 var halvdelen af borgere med et afhængighedsproblem, der søgte behandling indenfor 5 år efter problemet var opstået.

Great Greenland 2023-mi 'naammagisimaarnartumik' angusaqartoq

Naak 2023 puisit amiinik tunitsineq tunisaqarnerlu ikineriaraluartut Great Greenland naammagisimaarnartumik ukiumut angusaqarpoq, pitsaanerusinnaasulli, pisortaq oqarpoq.

Great Greenland puisit amiinik tunisassiorpoq 2023-mi angusamini anigueqarpoq.

Suliffeqarfik 2023-mi 14,2 millionit koruuninik kaaviiartitaqarpoq, ukiumullu sinneqartoorutai 531.000 koruuniullutik.

Suliffeqarfik ataasinngornermi ullaakkut tusagassiuutinut nalunaarummi allappoq, taakkulu ammit tunineqartut ikinerugaluartut anguneqarput. Aamma 'naammasseriikkanik' – tassa aqqatinik, isersimmatinik tunisaqarneq annikinnerulersimavoq.

Pisortarluni Preben Møller ukiumut angusanik naammagisi-maarinnaq.

- 14,4 millioninik kaaviiartitaqarnissamik missingersuuteqarput, 1,9 millioninillu amigartooruteqarluta, taamaamat kaaviiartitagit 14,2 millioniussapput, millionillu affaanik sinneqartooruteqarluta, taamaamat naammagisi-maarpakka, pisortaq oqarpoq.

Akinik qaffaaneq naatsorsuutaasoq annaassisoq

Ukiumut angusani amigartooruteqarnissamik naatsorsuuteqarneq sinneqartooruteqarnermik inerneqarnera suliffeqarfiup assartuinermi akinik qaffaasoqarnissaanik naatsorsuuteqarsimagaluarpog, taamaattoqanngitsorli, pisortaq oqarpoq.

2023-mili angusat ukiup siuliani angusanit annikinnerupput. Suliffeqarfimmi ukiup siuliani 2,7 millionit koruuninik sinneqartooruteqarpoq.

Sinneqartoorutilli 2 millionit koruuninik annikillineruneranut pissusissamisoortumik pissuteqartoq, Preben Møller oqarpoq.

- Naammasseriikkanik amerlanerusunik quersuarmitussanik tunisassiorput, tamatuma saniatigut tunisaqarneq ukiup siulianitulli anertussuseqanngilaq, taamaamat inaa-

rutaasumik inernerni kinguariaateqartoqarpoq, Preben Møller oqarpoq.

Naammagittarneq

Nioqqutissaasivimmit tunisassat amerlanerusinnissat pisutigalugu tunisassiornerup annertunerulersinneqarnerata saniatigut suliffeqarfiup amminik nioqquteqartutik amernik pitsaasunik takunnissinnaanissamut pikkorissartippai.

- Taamaamat suliniut taanna sinerissamit ammit pissarsiat pitsaassusaannut pitsaanerulersitseqataavoq, Preben Møller oqarpoq.

- Tamakkiisumilli angusat assartuinerup sivilissusaa pissutigalugu 2024-p nanerani aatsaat takuneqarsinnaalissapput, taanna oqarpoq.

Amernik nioqquteqartutsinnut pikkorissaaneq pitsaanerusumik pitsaassuseqalersitsinissamut qulakkeerinneqataassasoq pisortap neriutigaa, suliffeqarfik taamaalilluni misutaanngitsunik nalinginnaasumik qalipaatilinnik amerlanerusunik tunisaqarsinnaalissalluni,

Pikkorissaaneq suliffeqarfiup siunissami misutaanngitsunik nalinginnaasumik qalipaatilinnik amerlanerusunik tunisaqarsinnaalernissaanut qulakkeerisinnaassasoq neriutigaa, piumaneqassusaallu nassuiaatissaavoq.

- Nalinginnaasumik qalipaatilillit misutaninngaanniit piumaneqarnerupput, taamaamallu misutaanngitsunik tunisaqarneq aamma pitsaasuvoq.

- Ataatsimut isigalugu 2023-mi angusat naammagisi-maarnartut, ammit pitsaanerusimasuuppata amerlanerusunik tunisaqarsinnaagaluarpogut.

Naak sinneqartooruteqarnissamut qulakkeeriniarluni suliniutpassusariaqaraluartut suliffeqarfik 2024-mi amigartooruteqarnissamik missingersuuteqarpoq.

- 2024-mi annerullartumik amigartooruteqarnissamik missingersuuteqarput, Danmarkimi tuniniaanermut immikkoortortaqarfitsinni pisoqartussaanera ilaatigut pissutigalugu, Preben Møller.

Kujallermi akileraarutitut akilii- nerit amigaataasut Demokraatit eqqarsarnartoqartippaat – anin- gaasat sumut pippat?

Kommune Kujalleq akileraarutitut 40 millioninik akiit-soqartoq sapaatip akunnerani matumani siusinnerusuk-kut saqqummiunneqarpoq. Aningaasalli akileraarutitut atorneqarsimannikkunik sumut atorneqarpat?

Demokraatit tamanna paaserusuppaat.

Kommune Kujalleq qaammatini kingullerni pingasuni akileraarutitut A-nik akiliisimanninnami akileraarutitut 40 millionit koruuninik akiitsoqartoq saqqummiunneqaqqamerpoq.

Kommunip naatsorsuutai misissoraanni aningaasaqarnera pitsaanngilaq. Tamanna kommunalbestyrelsimi ilaasortanut aalassaataavoq. Kommune sooq akileraarsimanninnersooq aningaasallu sumut pisimanersut Demokraatit paaserusuppaat.

- Aningaasarparujussuupput, ilungersunartorujussuuvoq inissisimanerput, Kommune Kujallermi kommunalbestyrelsimut ilaasorta Demokraatineersooq, Margrethe Thaarup Andersen oqarpoq.

Kommune Kujalliup Namminersorlutik Oqartussanut akiit-sui erniat ilanngullugit 43 millionit koruuniupput.

Taamaammat Demokraatini ilaasortat pingasut 40 millionit koruunit Namminersorlutik Oqartussanut akiliutigineqarsimannippata sumut pisimanersut nassuiaatigineqarnissaat piumasaraat.

- Kissaatigalugulu aamma oqariartuutiginikuuarpup aningaasat sumut atorneqarsimanersut, taamatuttaarlu aamma qanoq atorneqarsimanersut misissuiffigineqassasut, Margrethe Thaarup Andersen oqarpoq.

Aningaasat tigoriaannaq qaffanneqartut toqqissisimannigittoqartorlu

Namminersorlutik Oqartussanut akiliutissat amigaataanerata kingunerisaanik kommunalbestyrelsip kommunip akiliutigeriaannagassasut atugai 25 millionit koruuninit 100 millioninut qaffappaat, akileraarutitut akiligassat 40 millionit erniaallu 3 millionit taamaallutik akilernerqarsinnaassallutik.

Aalajangiineq tamanna Demokraatit aamma akueraat, taamaamallu Margrethe Thaarup Andersenip aningaasat qanoq atorneqarsimanerat nassuiaateqarfigeqquaa.

Innuttaasummi aningaasaatigigaat, taassuma KNR-imut

erseqqisaatigaa.

- Kommunalbestyrelsimi ilaasortanut, taamatuttaarlu aamma Kommune Kujallermi innuttaasut pisariaqartippaat paasisallugu taakkua sumut pisimanersut, Margrethe Thaarup Andersen oqarpoq.

Kommunalbestyrelsimi illuatungiliuttut akiitsoqangaatsiarneq toqqissimanniginnermik pilersitsisoraat.

- Innuttaasut toqqissisimannigillat tamatuma kingorna.

Taavalu aamma kommunalbestyrelsimi neriutigilluinnaqqissaarpaa 100 procentimik paasisat kingulliit aallaavigalugit ilisimatitsisoqassasooq sumut killittoqarneranik qanorlu pisoqarsimaneranik, kommunalbestyrelsimi aamma ilaasortaasooq, Masauna Holm Petersen Siumumeersooq oqarpoq. Aasaanerani lu sulinnigffeqartoqalinnginnerani kommunalbestyrelsimi immikkut ittumik ataatsimiittoqartariaqartoq, Demokraatinit Margrethe Thaarup Andersen isumaqarpoq.

- Pisoq pimoorullugu sulisoqarpoq

Kissaallu tamanna tusaaneqartoq aamma takussutissaqarpoq. Kommunimi aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaq juunip qulingani ataatsimiissaaq, tamatumalu kingorna kommunalbestyrelsip sinneri ataatsimiigiaqquneqarumaartut, borgmesteri, Stine Egede sapaatip akunnerata siuliani tallimanngornermi ualikkut tusagassiuutitut nalunaarummi naatsumi allappoq.

Tamatuma saniatigut borgmesteri kommunip illoqarfiinut annernut pingasunut tassa Narsamut, Nanortalimmut Qaqortumullu juunip ingerlanerani angalassaaq innuttaasunulu ataatsimiititsissalluni allappoq.

- Uannut pingaaruteqarpoq oqaatigissallugu aningaasaqarnermi inissisimanerput pillugu pimoorussilluta sulinerput, kommunillu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik aningaasaqarnermut iluarsinissamut pilersaarut pillugu attaveqaatigigaa.

- 2023-mut 2024-mullu naatsorsuutit tamakkiisumik takuluarsinnaalerumallugit misissortariaqqakat kommunip maanna ingerlatileruttorpai, taamaasiornikkut aningaasaqarnermik aqutsinermi politikkikkut suliniutinik ingerlatsisoqarsinnaaniassammat, borgmesteri Stine Egede tusagassiuutitut nalunaarummi oqarpoq.

Pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsartilertartut amerliartorput

Aanngajaarniutininik imigassamillu pinngitsuuisinnaannginnermut katsorsartinnissamut 2023-mi innuttaasut 801-it innersuunneqarput. Katsorsartinnermilli naammassinnittartut ikileriarput, Allorfik nalunaarpoq.

Imigassamik, hashimik aningaasanoormermillu pinngitsuuisinnaannginnermik katsorsaasarfimmi Allorfimmi katsorsartinniarlutik saaffiginnittartut amerlanerpaat imigassamik ajornartorsiuteqarneq suli ajornartorsiutaanni initutnersaavoq.

Allorfik 2023-mi ukiumoortumik nalunaarusiaminik saqqummiussaqaqqammerpoq, innuttaasunillu 801-inik katsorsaansamik Allorfik innersuussisimasooq tassani takuneqarsinnaavoq. Amerlanerit 25-44-nik ukiullit innersuunneqarsimasut, arnallu (57 %) angutinit (43 %) amerlanerusut, ukiumoortumik nalunaarusiami allassimavoq.

Innuttaasut innersuunneqartut ilarpassui imigassamik, hashimik aningaasanoormermillu ataasiinnaanngitsumik ajornartorsiuteqarput. Allorfik ima eqikkaavoq:

- Aanngajaarniummit - aningaasanoormermillu ajornartorsiummut sanilliullugu imigassamut katsorsartinnissaq suli noqqaassutaagajunnerpaajuvoq.
- Imigassamik ajornartorsiuteqarnerup saniatigut hashimik ajornartorsiuteqartut 36 %-iupput
- Hashimik ajornartorsiuteqartut imigassamittaaq ajornartorsiuteqartut 79 %-iupput
- Aningaasanoormermit ajornartorsiuteqartut hashimittaaq

ajornartorsiuteqartut 21 %-iupput

- Aningaasanoormermit ajornartorsiuteqartut imigassamittaaq ajornartorsiuteqartut 78 %-iupput

Naammassinnittartut ikileriarnerat ernumassutaasoq
Katillugit 43 %-it katsorsartinnertik naammassivaat, 40 %-it taamaatippaat 17 %-illu katsorsartinnertik suli ingerlallugu. 2022-mut sanilliullugu katsorsarneqarsimasut ikileriarimasut, tamannalu ernumanartoq, Allorfik inerniliivoq.

'Innuttaasut pisariaqartitaat assigiinngitsorpassuit katsorsartinnermi isumaginninnermillu aqqissuussinnermi ataatsikkut isumagiunnaatsinneqarnerat' naammassinnittartut ikileriarnerinut ersiutaagunartoq Allorfik naliliivoq.

Ukiut tallimat ingerlaneranni affaat ikiortissarsiortarput

Innuttaasut najugaqarfigisaannut qanittumi katsorsaasoqartarnissaanut periarfissanik ataavartumik neqeroortoqartuurtartoq, Allorfik erseqqissaavoq.

2023-mi innuttaasut katsorsartilersut 87%-ii illoqarfigisaminni katsorsarneqarlutik aallartissinnaasimapput.

- Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu innuttaasut amerlanerit katsorsartinnissaminnik siusinnerusukkut toqqaasarumaartut neriuppugut, Allorfiup pisortaa, Efraim Olsen, oqarpoq.

2023-mi innuttaasut pinngitsuuisinnaannginnerminnik katsorsartittut affaat ajornartorsiuteqalerneminnit ukiut tallimat qaangiunneranni katsorsartinniarlutik qinnuteqarput.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

PALBY-mi niivertoq

Utoqqalinersiallit ilaannut appariartuaartitsinermi akigititaq appasinnerusoq

Ulloq 1. januar 2024-mi utoqqalinersialinnut pilersuisussaaqatigiinneq atorunnaarsinneqarpoq. Tamanna isumaqarpoq, utoqqalinersialik aappaasup isertitai tunngavigalugit ilanngaanneqassanngitsaq. Taamaattoq utoqqalinersiallit ilaannut tamanna aamma isumaqarpoq, immikkut ittumik tapeq annaagaat. Tamanna siunertaanngilaq, aamma ajornartorsiut aningaasanut inatsimmi ilassuteqarnikkut piaartumik aaqqiivigineqarallarpog. Maannakkut utoqqalinersiaqarnermut inatsimmiq allannguineq Inatsisartut aalajangiinerisigut atavartunngorpoq, tamatuma utoqqalinersiallit tamar-mik aappaarisaa isertitai tunngavigalugit ilanngaanneqannginnissaat aamma utoqqalinersiallit ikinnerusut immikkut ittumik tapermik tigusaqartarnissaat qulakkeerlugu.

Inatsisartuni amerlanerussuteqartut utoqqalinersiallit immikkut ittumik tapeqarnissaata atuutilerseqqippaat, utoqqalinersiaqarsinnaatitaanngitsumik aappaarlutik inooqateqar-pata, aamma aappariit ukiumut katillugit 300.000 kr-it inorlugit akissarsiaqar-pata, qaffasinnerusumik utoqqaliner-siaqartitsisoq.

Malittarisassani nutaani immikkoortut pingaernerit:
Tapeqarnermut pisinnaatitaanerup atuutilerseqqinnera:
Utoqqalinersiaqarnermut inatsimmi allannguutip nutaap, utoqqalinersialinnut utoqqalinersiaqarsinnaatitaanngitsumik aappaarlutik inooqateqartunut, aappariit ukiumut katillugit 300.000 kr-it inorlugit isertitaqar-pata, kisermaatut utoqqaliner-sianut tapermik pisinnaatitaaneq atuutilerseqqippaa.

Appariartuaartitseriaaseq: Malittarisassat nutaat atorlugit utoqqalinersianut tapeq utoqqalinersiallit utoqqalinersiat saniatigut nammineq isertitaa taamaallaat 35 %-imik anni-killisinneqassapput, taamaattoq 160.368 kr-inik ilanngaaserlugit (2024-mut kisitsisit). Tapeq aapparisaq isertitai tunngavigalugit appariartuaartinneqassanngilaq.

Tunuliaqut

Inatsisartut 2023-mi ukiakkut ataatsimiinneranni pilersuisussaaqatigiinnermik atorunnaarsitsineq pillugu inatsimmik

allannguinerup kingunerisaanik, utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanniit § 5, imm. 2 peerneqarpoq.

Malittarisassap taassuma utoqqalinersiallit, utoqqalinersiaqarsinnaatitaanngitsumik aappaqarpata aamma aappariit ukiumut katillugit 300.000 kr-it inorlugit akissarsiaqar-pata, immikkut ittumik tapeqarnissamut pisinnaatitaaffeqartippai.

Malittarisassaq atorunnaarsinneqarpoq utoqqalinersiallit tamarmik pilersuisussaaqatigiinnermik malittarisassanut ilaatinneqannginnissaat qulakkeerniarlugu. Taamaattoq taassuma kinguneraa, utoqqalinersiallit ilaasa isertitakitsut, kisermaatut utoqqalinersianut tapermiit utoqqalinersiallit aappariinni tapermut appasinnerusumut nuunnerminni, isertitamik ilaat pingaaruteqartoq annaaneqarmat. Tamanna Naalakkersuisut siunertarinngisaannarpaat, aamma tamanna siunertarineqanngitsumik kingunerisaasup iluarsineqarnissaa pisariaqarsimavoq.

Taamaattumik Naalakkersuisut Inatsisartut Aningaasaqarnermut akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaat qinnuigaat, aningaasanut inatsimmi immikkut ittumik oqaasertalius-samik ilanngussisoqassasoq, taamaalillutik immikkut ittu-mik tapeq kommunit tunniussisarnerat ingerlaannarsin-naqqullugu. Oqaasertaliussaq utaqqiisaasumik aaqqiissu-taavoq.

Inatsisartut maannakkut utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allannguutaa akuersissutigaa.

Allannguutip taassuma utoqqalinersiaqarnermut inatsimmi tapeqarnissamut pisinnaatitaaneq atuutilerseqqippaa.

Peqatigalugu tapeqarnermut malittarisassat assigiissarneqarput, utoqqalinersiallit kisermaat tapermik tigussisarnerat assingannik, aamma tapeq aappaasup isertitai tunngavigalugit appariartuaartinneqartarunnaarluni.

Søger nye løsninger på alkoholproblemer

- Et stærkt folk i et trygt samfund, hvor ingen børn eller voksne skades af alkohol, udtaler Naalakkersuisoq for sundhed. For at finde fælles løsninger på alkoholproblemer har Departementet for Sundhed indgået et samarbejde med Center for Folkesundhed i Grønland og WHO/Europe.

Skadelig brug af alkohol er et komplekst problem, som påvirker alle sektorer og alle dele af samfundet. Derfor vil Naalakkersuisut finde fælles løsninger for at forebygge skader på børn og voksne i fremtiden.

Arbejdet med at udvikle anbefalinger til en evidensbaseret alkoholpolitik er allerede blevet skudt i gang med en online opstartsskole den 14.-16. maj.

Her deltog Naalakkersuisoq for Sundhed, Agathe Fontain, medlemmer af den tværdepartementale styregruppe, det rådgivende udvalg og den tværfaglige arbejdsgruppe, som skal stå for det videre arbejde med at udvikle anbefalingerne.

- Det er meget vigtigt, at arbejdet med anbefalinger til en fremtidig alkoholpolitik sker i et bredt samarbejde, og at anbefalingerne bygger på den bedst tilgængelige viden.

- Skadelig brug af alkohol er et komplekst problem, som påvirker alle sektorer og alle dele af samfundet. Derfor er det nødvendigt, at vi arbejder sammen om at finde fælles løsninger, siger Naalakkersuisoq for Sundhed, Agathe Fontain i en pressemeddelelse.

Et stærkt folk i et trygt samfund

Grønland skal være et land, hvor et stærkt folk lever i trygt samfund uden alkoholproblemer. For at opnå målet, skal man først lave en langsigtet og effektiv alkoholpolitik:

- Målet er, at anbefalingerne bliver fundamentet for vedtagelsen af en visionær, langsigtet og effektiv national alkoholpolitik. Det er mit store håb, at vi som land kan samles om en fælles vision for fremtiden: Et stærkt folk i et trygt

samfund, hvor ingen børn eller voksne skades af alkohol, siger Agathe Fontain.

Anbefalinger skal fremlægges

Det er Inatsisartut, som har pålagt Naalakkersuisut at fremlægge anbefalinger til en flerårig evidensbaseret alkoholpolitik senest ved forårssamlingen 2025.

Anbefalinger skal sikre, at børn ikke vokser op i alkoholmiljøet:

- Anbefalingerne skal især have fokus på tiltag, der kan sikre, at børn ikke vokser op i en familie med rusmiddelproblemer, og på tiltag, som kan medvirke til at bryde den sociale arv. Anbefalingerne skal desuden bygge på WHOs anbefalinger til en evidensbaseret alkoholpolitik samt relevante erfaringer og evidens fra Grønland og andre arktiske regioner.

Udviklingen af anbefalinger sker i et bredt samarbejde med andre departementer og sektorer, og målet er at sikre inddragelse af alle relevante aktører, herunder særligt borgere og kommuner.

 allu design

**Sydgrønlands
designbureau**

info@allu.gl
www.allu.gl

Landskassen rager millioner til sig

Overskuddet i landskassen er meget større end forventet. Det møder kritik fra oppositionen, der mener, at pengene i stedet bør bruges på befolkningen.

Normalt er det godt, hvis man tjekker sin netbank, og tallene er sorte frem for røde.

Det samme gælder de offentlige finanser. Her skal landskassens husholdningsbudget også helts være i overskud, så der ikke bliver brugt flere penge på skoler, sygehuse og løn til offentligt ansatte, end der er råd til.

Derfor var det også en tilfreds naalakkersuisoq for finanser og skatter, Erik Jensen (Siumut), der på forårssamlingens sidste mødedag kunne fremlægge landskassens regnskab for 2023.

Drifts- og anlægsresultatet viser nemlig, at der i 2023 er et overskud på intet mindre end 421 millioner kroner. På trods af det store overskud møder naalakkersuisut dog kritik fra oppositionen, der undrer sig over, at overskuddet er meget større end forventet.

I finansloven havde naalakkersuisut nemlig kun budgetteret med et overskud på 6 millioner kroner.

Spørger man Pele Broberg, der er formand for Naleraq, er det et tilbageværende problem, at naalakkersuisut ikke har styr på deres beregninger.

- Det ser ud som om, at der i landskassens regnskab hvert år lige pludselig er et overskud, siger han.

Pengene skal bruges på befolkningen

Også fra Atassut og Demokraatit lyder der kritik af det overraskende store overskud.

Begge partier kritiserer naalakkersuisut for at have oplyst, at de forventede et beskedent overskud, da det har gjort det svært at finde finansiering til skattelettelser og afgiftsnedsættelser. Især når det så viser sig, at virkeligheden er en anden.

- Med et så beskedent overskud er vi nødt til at udvise mådehold fra politisk side. Vi kan ikke bare give skatte- og afgiftslettelser. Vi kan ikke investere massivt i sundhedsvæsenet, siger Nivi Olsen og fortsætter:

- Når det efterfølgende viser sig, at overskuddet er over 400 millioner kroner, kan jeg ikke lade være med at tænke, at vi kunne have gjort en række gode ting for befolkningen for de penge.

Derfor lyder der en opfordring til, at naalakkersuisut bliver bedre til at lave deres beregninger, så landskassen ikke rager flere penge til sig end højst nødvendigt.

Det er især et højere bloktilskud fra Danmark samt skatter og afgifter, som har bidraget til, at der er kommet flere penge i landskassen end forventet.

Regnskabet for 2023 vil efter planen blive godkendt under efterårssamlingen.

Manglende skattebetaling i Kujalleq undrer Demokraatit - hvor er pengene blevet af?

Tidligere på ugen offentliggjorde Kommune Kujalleq, at den har opbygget en skattegæld på 40 millioner. Men hvad er pengene blevet brugt på, hvis det ikke er skat? Det vil Demokraatit gerne vide.

Det er netop kommet frem, at Kommune Kujalleq skylder 40 millioner i skat, fordi de ikke har betalt a-skat de seneste tre måneder.

Det sejler altså mildest talt i kommunens økonomi, når man kigger på regnskaberne. Og det har skabt en oprørsk stemning i dele af kommunalbestyrelsen. Demokraatit kræver nu at få at vide, hvorfor kommunen ikke har betalt skat, og hvor pengene så er blevet af?

- Vi står i en meget alvorlig situation, siger Margrethe Thaarup Andersen, der er medlem af kommunalbestyrelsen i Kommune Kujalleq for Demokraatit.

Med renter løber gælden op i 43 millioner kroner, som Kommune Kujalleq nu skylder til selvstyret.

Derfor kræver tre medlemmer af Demokraatit at se en redegørelse for, hvor de 40 millioner er forsvundet hen, når det ikke er ned i selvstyrets kasse.

- Vores budskab er, at vi ønsker at få oplyst, hvad pengene er blevet brugt til, og hvordan de er blevet brugt, siger Margrethe Thaarup Andersen

Hævet kredit og utryghed

Som konsekvens af den manglende betaling til selvstyret, har kommunalbestyrelsen nu vedtaget at hæve kommunens kassekredit fra 25 millioner til 100 millioner, så de udestående 40 millioner i skat og tre millioner i renter kan blive betalt.

En beslutning som Demokraatit også har været med til at vedtage, men netop derfor er det vigtigt for Margrethe Thaarup Andersen, at man får en redegørelse over, hvordan pengene er blevet brugt.

For det er jo borgernes penge, understreger hun overfor KNR

- Det er vigtigt for os i kommunalbestyrelsen, at borgerne får at vide, hvor pengene er endt, siger Margrethe Thaarup Andersen.

Oppositionen i kommunalbestyrelsen mener, at den store gæld skaber utryghed.

- Borgerne er efterfølgende blevet utrygge. Og jeg håber at der gives en 100 procent orientering om status, og hvad der er sket, siger Masauna Holm Petersen fra Siumut, der også sidder i kommunalbestyrelsen.

Margrethe Thaarup Andersen fra Demokraatit mener også, at det ekstraordinære kommunalbestyrelsesmøde bør finde sted inden sommerferien.

- Vi tager situationen alvorligt

Og noget tyder på, at det ønske bliver hørt.

Økonomiudvalget i kommunen holdt møde 10. juni, og umiddelbart efter vil den øvrige kommunalbestyrelse blive indkaldt til møde, skriver borgmester Stine Egede i en kort pressemeddelelse fredag eftermiddag i sidste uge.

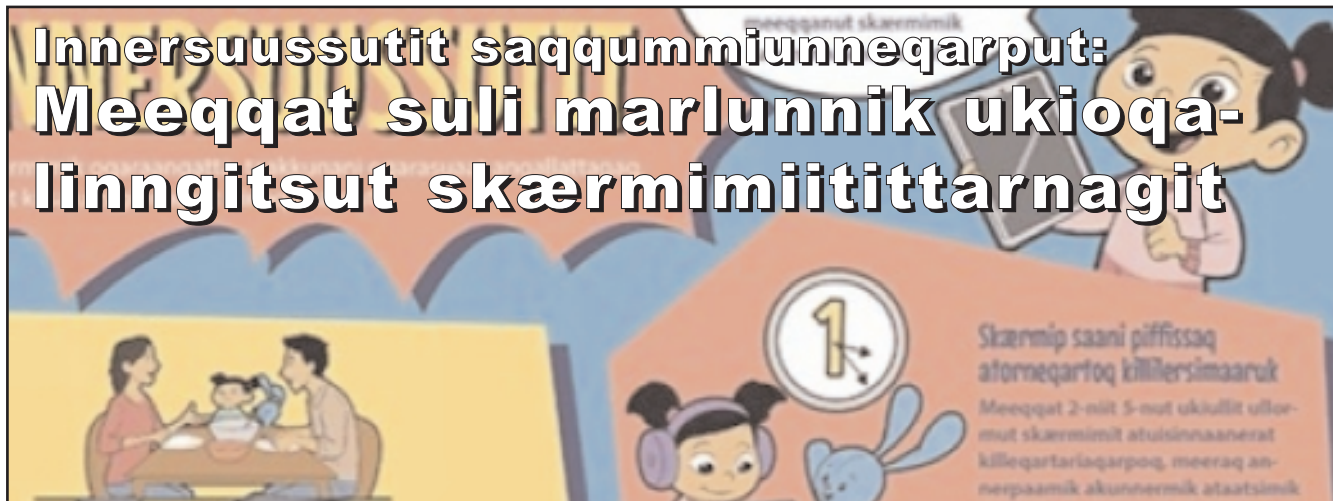
Læs også Kommune varsler skattelettelser - men i 2021 skød økonomerne helt ved siden af

Derudover, vil borgmesteren tage rundt i de tre største byer i kommunen Narsaq, Nanortalik og Qaqortoq i løbet af juni og holde borgermøde, skriver hun.

- Det er vigtigt for mig at fortælle, at vi tager vores økonomiske situation alvorligt, og at kommunen er i dialog med Departement for Finanser og Skatter om en genopretningsplan.

- Kommunen er i gang med de nødvendige undersøgelser for at kunne få overblik over regnskabsforhold i 2023 og 2024, således at der kan lægges op til de nødvendige politiske tiltag, der skal styrke økonomistyringen, siger borgmester Stine Egede i pressemeddelelsen.

Innersuussutit saqqummiunneqarput: Meeqqat suli marlunnik ukioqa- linngitsut skærmimiitittarnagit

Meeqqat atugarissaarnerannik siuarsaanisaaq aammalu skærmimik atuiner-mi kingunerisassat pitsaanngitsut pinaveersaartinnissaannik siunertaqarluni Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik nunatsinni meeqqanut skærmimik atuinnermut innersuussutit saqqummiuppai.

Meeqqat mikinerpaat qanoq sivilisutigisumik iPad imaluun-niit oqarasuaat atorlugu issiasariaqarpat, aamma skærmi-minni sulersinnaassappat?

Apeqqutit taakku angajoqqaat maanna ilitersorneqarsinna-apput, immikkut siunnersuutininik meeqqat skærmit atuine-rannut tunngasunik innersuussutininik misissuinnermikkut, innersuussutit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit immikkut Meeqqat Ulluannut atatillugu saqqummiunneqar-put:

- Ilaqutariit tamarmik ilaatigut ilaqutariit iluini isumaqati-giissutit malittarisassallu malitsinniarnenerini ilungersunartor-siuteqartarput. Skærmip saani piffissamik atueriaaseq pillu-gu ilitersuutit ulluinnarni ikiorsinnaavaatit soorlu oqaloqa-tigiinnerit, isumaqatigiissutit sinaakkutillu meeqqat anga-joqqaallu aporaarfiumnginnerusumik paasinartumillu peri-u-seqarnissamut sakkussatut, Isumaginninnermut

Aqutsisoqarfimmit oqaatigineqarpoq, erseqqissaatigineqar-lunilu meeqqat skærmimik atuinerat annertusiartortillugu

tamanna meeqqat atugarissaarnissaannut inuulluataarnissa-annullu sunniuteqarsinnaasoq.

Soqutiginnilluarit

Innersuussutit ilisimatusarnermut tunngapput, aqutsisoqar-fiup meeqqanut tunngasutigit ilisimasaqarnera kiisalu aar-lerinartorsiulernermik periuseqarluni misissuinnerneerluni.

- Innersuussutini meeqqat inuunerannut digitalinngorsakka-mut alapernaannisaaq maluginiaqquneqarpoq, meeqqallu digitalinngorsakkamik inuuneranni ukiuinut inerikkiartorne-rannullu napertuuttunik toqqammavissiilluni, aqutsisoqarfik nittartakkaminni allappoq.

Innersuussut meeqqanut mikinerpaanut 0-miit marlunnik ukiulinnut tassaavoq ajornanngitsunnguag: Skærmi ator-ne-qassanngilaq. Aqutsisoqarfiup innersuussut taanna ima tunngavilersorpaa:

- Meeqqat 2-t ataallugit ukiullit timikkut attaveqarnermik-kut silarsuaq inuulu paasissavaat. Attuasaqarnikkut, naa-masaqarnikkut, tusarnaarnikkut mamassutsikkullu malugi-saatimi misigisai atorlugit inersimasunut tarrarsorsinnaajar-tornissartik pisariaqartippaat. Qarasaasiat attaveqaataati-gummi soorlu skærmikkut tamanna pisinnaanngilaq.

Angajoqqaanut kaammattuut ersarissoq

Aqutsisoqarfimmit ilanngullugu angajoqqaanut kaammatt-ututigineqarpoq, meeqqamin-nik samminnitsillutik skærmi-mik atuinaveersaartassasut:

- Skærmip saani piffissamik atuiner-ni meeqqamut attaveq-arnerit annaasarpat. Meeqqap aamma imatut paasissavaa skærmi atorlugu piffissaq ato-romanerugit meeqqamut pif-fissaq atorneraniit.

- Taamaammat skærmi illika-laaruk ataatsimoorfissi pinga-artinneruniarlugu. Oqarasuaatit ajoqusersuutaq-qunagu nipaarusiguk.

Innersuussutit kaammattuutil-lu tamaasa atuarusukkukkit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup nittartagaani atuarsinnaavatit.

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

